

§ 61 Utbildning i kyrkohistoria och landsbygdsfrågor

KARL-GUNNAR SVENSSON:

Ordförande! Jag yrkar bifall till utskottets förslag. Det är med glädje jag kan se, att utskottet har tagit frågan om kyrkohistoria på allvar. Jag hoppas att Fredrik Hegel hade lite fel när han sa, att det enda vi lär oss av historien är att vi inte lär oss något av historien. Jag hoppas att Svenska kyrkan kommer att vara ett präktigt undantag och visar att vi faktiskt lär oss av historien. Trots att det blir avslag på motion 2015:43 blir det ändå ett slags bifall till frågan.

Bifall till utskottets förslag. Tack.

INGA ALM:

Ordförande! För en levande, rikstäckande, öppen kyrka är det viktigt att de kyrkliga utbildningarna rustar sina nya medarbetare, så att de får grundläggande kunskaper och erfarenheter om hur det är att arbeta i en landsbygdsförsamling. Samhällsutveckling och politiska beslut har alltför ofta präglats av att staden utgör norm och referens. Landsbygden har hamnat utanför tankekartan eller så uppfattas den enbart som ett problem. I den snabba tekniska utvecklingen med bredband, fiber och lokal livsmedelsproduktion har förutsättningarna ändrats drastiskt till att åter se landsbygden och de mindre tätorterna som möjligheter för framtiden.

Mot ovanstående bakgrund föreslår jag att kyrkostyrelsen ser över dagens kyrkliga utbildningar, så att detta att vara kristen församling på landsbygden utgör en konkret utmaning för Svenska kyrkan.

Bifall till motion 2015:72.

IRENE OSKARSSON:

Ordförande! Karl-Gunnar Svensson har varit uppe i den motion som vi gemensamt har skrivit, motion 2015:43, men jag kunde inte låta bli att också gå upp med tanke på rubriken på det här betänkandet. Jag kände att det är två hjärtefrågor som jag brinner för, nämligen att vi har god utbildning och kompetens hos våra medarbetare och att vi ser till att det är en kyrka för hela landet. Så vitt jag vet är Svenska kyrkan den enda organisation som Svea rikes lag har skrivit in ska vara rikstäckande. Inget annat som staten har inflytande över har inskrivet att man måste finnas i hela riket.

Då är det också viktigt att utbildningen ger möjligheter för att lära känna och få en kompetens och en kunskap om historien. Jag tycker faktiskt det var lite fyndigt av utskottet att lägga ihop motionerna 2015:43 och 2015:72. Kunskap om historia som kyrkan har med sig på olika sätt, både den nationella kyrkohistorien vi har och, inte minst idag, kunskap om våra systrar och bröder i andra kristna traditioner som nu finns i Sverige och som kanske inte har funnits här så länge. Det är oerhört viktigt att det finns i utbildningen. Kopplat till det skulle jag vilja se mer av – precis som den andra motionären som nyss var i talarstolen sa – att vi faktiskt ser till att våra medarbetare får god kunskap och kompetens vad gäller kyrkans olika förutsättningar. Utan att ha något direkt yrkande skulle jag alltså vilja se som ett medskick, fru ordförande, att vi får mer av praktik förlagd så att man också möter de små församlingarna, landsbygdsförsamlingarna, och de olika förutsättningar som finns där. Min ordförande i Organisationsutskottet var uppe och talade om vikten av eldsjälur i samband med fotbollsdiskussionen. Jag kan konstatera, att de små församlingarnas eldsjälur är mer centrala än någonsin och förståelsen för hur landsbygden många gånger får lösa sina frågor själva tror jag att våra medarbetare behöver mer av, såväl

präster som diakoner, musiker och alla andra som har specifika yrkeskompetenser inom kyrkans hägn.

Jag yrkar inget annat än bifall till utskottet men tycker, att båda motionerna 2015:43 och 2015:72 behöver beaktas och att vi har ett öga på vad det är för utbildning vi ger som ett specifikt trossamfunds utbildning.

LARS-IVAR ERICSON:

Ordförande! Inga Alm har lagt fram en mycket angelägen motion, 2015:72, och jag vill tillstyrka den. Hon efterlyser landsbygdsperspektivet hos Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Det är väldigt viktigt att det lyfts fram. En stor del av Sverige består av landsbygd och där behövs väl rustade kyrkoanställda.

Ser man tillbaka tror jag inte att respekten för landsbygdens unika förhållanden har funnits med på ett bra sätt i utbildningarna. Jag tänker själv på den prakt jag genomgick i mitten av 80-talet. Stadens förutsättningar dominerade. Prästkandidaterna ville helst praktisera i de stora stadsförsamlingarna. Åren som pastorsadjunkt skulle vara i Lund eller Malmö. Att få tjänstgöra i Blekinge betraktades närmast som en förvisning. Vi fick då en del präster som la ner många timmar på predikoförberedelser men som jäktade in på syföreningsmötet, rev av en andakt och försvann från minnesstunden i församlingshemmet eller bygdegården, präster som trodde att man på landet kan ha morgonböner varje dag och också lunchmässor varje dag. Det var inte bra.

Förhoppningsvis har det blivit bättre nu. Vi får präster som är bättre rustade att tjänstgöra på landsbygden. Så har vi det stora problemet att vi inte har så många sökande till de här tjänsterna, åtminstone i vårt stift och kanske inte heller i andra stift. Det behövs alltså en bättre rustning för blivande präster och kanske lite mera av landsbygdsteologi. Tack.

NIKLAS GRAHN:

Ordförande! Jag talar för utskottet och yrkar bifall till Kyrkolivsutskottets betänkande. Svenska kyrkans utbildningar har nyligen reformerats och den nu gällande utbildningsplanen trädde i kraft den 1 augusti 2014. Motion 2015:43 tar upp en mycket viktig fråga om att det åter ska införas ett obligatoriskt krav på studier i kyrkohistoria för blivande präster, något som har varit fallet i tidigare utbildningsplaner.

I den nya utbildningen har fördjupning och valfrihet prioriterats på bekostnad av bredd. En anledning till detta är överensstämmelse med europeisk utbildningsstandard för magisterexamen. Utskottet delar motionärens åsikt att det är viktigt att präster har kunskaper i kyrkohistoria. Detta var också något som lyftes fram i Nämnden för utbildning, forskning och kultur och biskopsmötet när utbildningsplanen arbetades fram. Vid en eventuell förändrad utbildningsplan är det möjligt att införa krav på studier i kyrkohistoria eller andra teologiska ämnen, till exempel beteendevetenskap, genom att styra de 30 högskolepoäng i annat ämne än teologi som idag kan ingå i en magisterexamen. Detta skulle dock innebära en begränsning av studentens valfrihet. Även biskoparna har möjlighet att styra kraven på vilka kunskaper en prästkandidat ska ha för att prästvigas. Idag finns det ingen sammanställning över vilka ämnen som ingår eller saknas i prästkandidaters magisterexamen, men enligt Svenska kyrkans utbildningsinstitut torde det vara ytterst sällsynt att inte studier i kyrkohistoria ingår.

Utskottet konstaterat att nuvarande utbildningsplan endast har varit i bruk i ett år. Utskottets mening är att det behövs mer tid innan den kan utvärderas. Därför anser utskottet att motion 2015:43 bör avslås. Samtidigt föreslår utskottet, att kyrkostyrelsen ska ges i uppdrag att bevaka att behörighetskraven för prästkandidater inte leder till en utarmning av deras kunskaper i kyrkohistoria.

I utskottets betänkande behandlas också motion 2015:72, som vill uppdra till kyrkostyrelsen att se över dagens kyrkliga utbildningar med inriktningen att se landsbygdsförsamlingar som en tillgång. Utskottet anser, att Svenska kyrkans utbildningsinstitut ständigt måste reflektera över vilken kunskap som Svenska kyrkans medarbetare behöver ha när de kommer ut i tjänst och förutsätter, att detta även gäller kyrkans olika kontexter. Präster ska för att få sitt utbildningsbevis enligt utbildningsplanen genom den pastoralteologiska utbildningen erhålla kunskaper och förståelse av kyrkans roll i samhället lokalt och globalt.

Då utbildningsplanen bara har gällt i ett läsår finner utskottet, som tidigare konstaterats, att det är för tidigt att föreslå ändringar i den. Därför finner utskottet att motion 2015:72 bör avslås.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 117.